

PARTICIPATIERAADHAARLEM

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlem

Datum 18 maart 2015
Ons kenmerk 2015/06
Contactpersoon S.K. Augustin
Doorkiesnummer 023-511 5273
E-mail augustsk@haarlem.nl
Kopie aan Dhr H.Lock
Bijlage(n) 1
Onderwerp Evaluatie Participatieraad

Geacht college,

Hierbij bied ik u het rapport Evaluatie Participatieraad Haarlem aan.

Conform de verordening is (ruim) een jaar na inwerkingtreding van de verordening Participatieraad Haarlem een onderzoek verricht naar het functioneren van de Participatieraad en de kwaliteit van de gegeven adviezen.

Het doet ons genoeg te constateren dat uit het onderzoek geconcludeerd kan worden dat de Participatieraad haar taken professioneel, integer en naar tevredenheid uitvoert. Ook verloopt de samenwerking met de beleidsambtenaren en de wethouders goed en is er sprake van waardering voor elkaars inspanningen en bijdrages. Niet vaak is bij de adviesaanvraag rekening gehouden met de termijn zoals genoemd in de verordening. Ambtenaren en de Participatieraad hebben dat opgelost door de advisering al in het voortraject te starten. Dat vraagt vertrouwen tussen Participatieraad en ambtenaren. Ik constateer dat met dat vertrouwen zorgvuldig is omgegaan door alle leden van de Participatieraad. Het bovenstaande heeft wel tot gevolg dat de advisering niet altijd zichtbaar meer is omdat delen van het advies al worden overgenomen voor dat het beleid B&W heeft bereikt.

In het rapport worden twee aandachtspunten genoemd; meer aandacht voor integraal beleid en dito adviesaanvragen en meer aandacht voor diversiteit/multiculturele samenleving. De Participatieraad onderstreept deze

punten en heeft hier herhaaldelijk aandacht voor gevraagd in haar adviezen en zal dit ook in de toekomst blijven doen.

De Participatieraad ziet naar aanleiding van deze evaluatie geen redenen de verordening Participatieraad Haarlem aan te passen.

Ons voorstel is een volgende bredere evaluatie aan het einde van de eerste zittingstermijn van de Participatieraad uit te voeren en dan ook o.a. cliëntenraden, burgers en maatschappelijke organisaties te betrekken.

De interne evaluatie zal conform de verordening wel jaarlijks plaatsvinden, maar dan in de vorm van het jaarverslag.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'R' followed by a series of diagonal strokes.

Ruth Nelemaat
Voorzitter Participatieraad Haarlem

Evaluatie Participatieraad Haarlem

September 2013 – december 2014

Auteur: Annette Kroes, *advies & implementatie*
Februari 2015

Hoofdstuk 1: Algemeen

Ruim een jaar na de start van de Participatieraad Haarlem is, conform de verordening, een evaluatie uitgevoerd naar het functioneren van de Participatieraad. In dit verslag worden de uitkomsten van de evaluatieonderzoeken gepresenteerd.

1.1 Werkwijze evaluaties

Begeleid door Stimulansz-Clip hebben leden van de Participatieraad in november 2014 intern het functioneren van de Participatieraad geëvalueerd. Deze evaluatie bestond uit het invullen van vragenlijsten door leden van de Participatieraad, gevolgd door een werkconferentie waarin de uitkomsten zijn besproken en aandachtspunten zijn geformuleerd.

In opdracht van de Participatieraad heeft freelance adviseur Annette Kroes in januari 2015 een 'externe' evaluatie uitgevoerd aan de hand van (vergelijkbare) vragenlijsten die zijn ingevuld door leden van de commissie samenleving, door beleidsambtenaren in het sociale domein en door 2 van de 3 voor dit domein verantwoordelijke wethouders. De onderzoeksvragen hadden betrekking op de kwaliteit en effectiviteit van de 19 uitgebrachte adviezen, de gevolgde werkwijze en de betrokkenheid van de achterban van de Participatieraad. In hoofdstuk 2 van dit verslag worden de uitkomsten van evaluaties beschreven, gevolgd door de conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 3.

1.2 Samenvatting onderzoekresultaten

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek kan zonder voorbehoud geconcludeerd worden dat de Participatieraad Haarlem haar taken naar volle tevredenheid heeft uitgevoerd en de aan haar toegewezen verantwoordelijkheden op integere en professionele wijze heeft waargemaakt.

De samenwerking tussen de Participatieraad en beleidsambtenaren verloopt goed; er is wederzijds waardering voor elkaars inspanningen en bijdrages. De input van de Participatieraad gedurende het voortraject (bij 9 adviezen) was substantieel en waardevol. Op adviezen en informatieve vragen van de Participatieraad wordt door de gemeente zorgvuldig ingegaan en wanneer het college adviezen niet of gedeeltelijk afwijst, wordt dit over het algemeen redelijk tot goed beargumenteerd.

Ook de leden van de commissie samenleving en de wethouders zijn positief over het functioneren van de Participatieraad. De adviezen, zowel de gevraagde als de ongevraagde, getuigen van veel kennis en (ervarings)deskundigheid en hebben daardoor substantieel invloed op het politieke debat en de besluitvorming.

Er worden vanuit alle geledingen slechts 2 aandachtspunten genoemd nl:

- 1) Meer aandacht voor integraal beleid en dito adviesaanvragen.
- 2) Meer aandacht voor diversiteit/multiculturele samenleving.

De Participatieraad formuleert als enige als aandachtspunt 'het intensiveren van contacten met de achterban'. De overige respondenten geven aan veel vertrouwen te hebben in de consultaties van de Participatieraad bij diverse partijen. De door de Participatieraad georganiseerde 'Ronde tafelgesprekken' over de integrale aanpak en de Netwerkconferentie over de transities worden in dit verband genoemd als waardevolle aanvulling op de advisering.

1.3 Verantwoording

Aan de interne evaluatie van de Participatieraad hebben alle 15 leden en de voorzitter meegedaan. De vragenlijsten voor de commissie samenleving zijn door alle partijen, uitgezonderd de SP en de VVD, ingevuld. Er zijn 9 vragenlijsten uitgezet bij beleidsambtenaren in het sociale domein, waarvan er 8 zijn ingevuld en 1 -door ziekte- niet. Van de 3 aangeschreven wethouders, hebben 2 wethouders de vragenlijst ingevuld. De uitkomsten van het evaluatieonderzoek geven, gezien het aantal respondenten, een representatief beeld van het functioneren van de Participatieraad over de periode november 2013-december 2014.

1.4 Taken en verantwoordelijkheden van de Participatieraad Haarlem

In artikel 2.1, 2.3 en 2.4 van de Verordening Participatieraad Gemeente Haarlem zijn de taken en bevoegdheden van de Participatieraad als volgt geformuleerd:

Art.2.1: De Participatieraad heeft tot taak de raad en het college gevraagd en ongevraagd te informeren en te adviseren over alle zaken die van belang zijn voor de zelfredzaamheid en sociaal-culturele participatie van belanghebbenden in de Haarlems samenleving, met name op de drie hoofddomeinen: zorg, wonen & welzijn, werk & inkomen en diversiteit & multiculturele samenleving.

Art. 2.3: De Participatieraad zorgt voor de wettelijk voorgeschreven cliëntenparticipatie op de hoofddomeinen (zie 2.1), onder meer vermeld in de Wmo, Wwb en Wsw.

Art. 2.4: De Participatieraad heeft adviesrecht in de beleidsfasen visievorming, beleidsvoorbereiding, ontwerpen beleidsplan, vaststellen verordeningen en beleidsevaluatie, waarbij in de fase beleidsvoorbereiding waar mogelijk coproductie zal plaatsvinden binnen door het college gestelde kaders.

Hoofdstuk 2: Onderzoekresultaten

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de uitkomsten van het onderzoek op basis van de antwoorden uit de vragenlijsten. De vragen hadden achtereenvolgend betrekking op de kwaliteit van de adviezen, de betrokkenheid van belanghebbenden, de mate waarin sprake was van integrale advisering, het ontvangen en overnemen van adviezen en de gehanteerde werkwijze, gevolgd door een vergelijking tussen de Participatieraad en haar voorgangers: de SoZaWe-raad en de WMO-raad.

2.2 Kwaliteit van de adviezen

Algeheel oordeel over de kwaliteit van de adviezen

	uitstekend	goed	voldoende
cie. samenleving	10%	90%	
wethouders	50%	50%	
ambtenaren	29%	57%	14%
leden P-raad	27%	73%	

Alle respondenten oordelen positief over de uitgebrachte adviezen.

Commissieleden geven in hun toelichting o.m. aan dat de adviezen goed beargumenteerd worden, accuraat zijn, getuigen van deskundigheid en onpartijdigheid en daarmee zeer ondersteunend zijn bij de besluitvorming. Meerdere *ambtenaren* geven aan dat de adviezen kernachtig zijn en bijdragen aan de beleidsontwikkeling. Een respondent merkt op dat de kwaliteit wisselend is, maar tekent daarbij aan dat juist op de moeilijkste dossiers de beste adviezen zijn gegeven. *Wethouders* merken op dat de adviezen scherp en relevant zijn en bijdragen aan het maatschappelijke en politieke debat in Haarlem. *Leden van de Participatieraad* benoemden in hun interne evaluatie dat de adviezen vanuit 'een helicopterview' gegeven worden en dat zij goed gelezen worden door gemeenteraadsleden.

De beste en minst goede adviezen.

Over de gehele linie worden de adviezen over de transities AWBZ en Jeugd, de Participatiewet, de Verordening Jeugd en het Klantenonderzoek WMO het meest als beste advies genoemd. De ongevraagde adviezen over de Ombudsfunctie (helder, nieuw inzicht) en de uitvoering van de WWB (andere invalshoek) worden door een tweetal ambtenaren en een van de wethouders genoemd. Onder de leden van de Participatieraad scoren het advies over de Participatiewet en de OV-taxi het hoogst.

Bij de antwoorden op de vraag naar de minst goede adviezen valt op dat er in deze categorie bij alle respondenten geen uitschieters zijn. Het merendeel van de respondenten geeft aan dat er in de onderzochte periode geen sprake is van slechte adviezen. Het advies Mantelzorgcompliment is als enige minder goede advies 2x genoemd, 1x omdat het advies geen nieuw inzicht opleverde en 1x omdat geen recht gedaan is aan het oorspronkelijke doel van het mantelzorgcompliment.

Deze vragen waren voor leden die nog maar kort deel uitmaken van de commissie samenleving, door gebrek aan ervaring, moeilijk te beantwoorden.

2.3 Betrokkenheid belanghebbenden

Beoordeling betrokkenheid doelgroep/maatschappelijke organisaties bij het opstellen van adviezen door de Participatieraad

	uitstekend	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie. samenleving	10%	40%	20%		30%
wethouders					100%
ambtenaren	43%	28%			28%
leden P-raad		46%	26%	27%	

Veel respondenten uit alle 4 categorieën geven aan dat de Participatieraad direct bij aanvang van haar werkzaamheden onder grote tijdsdruk stond bij het verstrekken van de adviezen over de transities, waardoor er weinig mogelijkheden waren om achterbannen te raadplegen. In de scores van de leden van de Participatieraad wordt dit dilemma zichtbaar.

Uit *ambtelijke en politieke hoek* wordt meermalen benadrukt dat de Participatieraad zich zeer flexibel heeft opgesteld en onder grote tijdsdruk zeer goede adviezen heeft verstrekt. Ook wordt de Participatieraad gecompimenteerd omdat zij zelf bijeenkomsten met belanghebbenden hebben georganiseerd. De ambtenaren geven met 71% de hoogste score vwb de betrokkenheid van belanghebbenden.

Door 3 leden van de Participatieraad wordt het advies over het WMO-vervoer genoemd als advies waarbij de betrokkenheid van de doelgroep het grootst was. De adviezen omtrent de transitie AWBZ, klantentevredenheid WMO, Huishoudelijke hulp, Jeugdzorg en Regionaal Kompas zijn 2x genoemd.

2.4 Integraal werken

Bijdrage adviezen Participatieraad ten behoeve van een integrale aanpak

	heel vaak	regelmatig	af en toe	geen mening / weet niet
cie samenleving	10%	40%	30%	20%
wethouders		50%		50%
ambtenaren		33%	17%	50%
leden P-raad		47%	53%	

Meermalen wordt door respondenten opgemerkt dat het lastig is om integraal te adviseren bij gevraagde adviezen, omdat het vaak over specifieke onderwerpen gaat die lang niet altijd open staan voor een integrale benadering. De Participatieraad levert echter wel degelijk een bijdrage aan een integrale aanpak: zij legt regelmatig verbindingen en houdt de gemeente hierdoor scherp, aldus een ambtenaar. Vanuit de *Participatieraad* wordt gesignaleerd dat ambtenaren binnen hun eigen organisatie nog onvoldoende samenwerken c.q. verbindingen leggen. De leden vinden het belangrijk dat beleid, als gevolg van de decentralisaties, integraler wordt (voorbereid). Een viertal respondenten vindt dat de Participatieraad alerter had moeten zijn op de thema's diversiteit en de multiculturele samenleving. In de interne evaluatie van de Participatieraad is dit als aandachtspunt benoemd.

2.5 Ontvangen en overnemen gevraagde en ongegevraagde adviezen

Overnemen adviezen door de gemeente

In de interne evaluatie van de *Participatieraad* is geen onderscheid gemaakt tussen het overnemen van adviezen door college en gemeenteraad. Onderstaande scores hebben betrekking op de vraag in hoeverre 'de gemeente' volgens de leden van de Participatieraad adviezen overneemt.

	goed	voldoende	matig
leden P-raad	50%	36%	14%

Argumenten voor de goed/voldoende scores zijn dat de gemeente de adviezen goed leest, dat zij regelmatig worden overgenomen en/of op de politieke agenda worden geplaatst. Als argument voor een matige score wordt aangevoerd dat het de respondenten niet duidelijk is wat er verder mee gedaan wordt. Als intern verbeterpunt noemt de Participatieraad dat het van belang is om de adviezen die door de gemeente worden overgenomen, daadwerkelijk te volgen in de uitvoering. Hiervoor is inmiddels een format ontwikkeld.

Wijze van omgang met gevraagd advies door het college

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	40%	40%	20%	
wethouders	100%			
ambtenaren	57%	29%		14%

Een van de leden van de commissie samenleving merkt bij deze vraag op dat het college adviezen van de Participatieraad (te lang) vasthoudt dwz niet doorstuurt naar de commissie vooraleer het college zelf gereageerd heeft op de adviezen. Deze respondent zou de adviezen liever direct willen ontvangen.

Wijze van omgang met gevraagd advies door de gemeenteraad

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	70%	20%		10%
wethouders	50%			50%
ambtenaren	43%	14%	14%	29%

De mate waarin gevraagde adviezen worden overgenomen door het college

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	10%	70%		20%
wethouders	100%			
ambtenaren	29%	43%		28%

De mate waarin gevraagde adviezen worden overgenomen door de gemeenteraad

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	70%	20%	10%	10%
wethouders	100%			
ambtenaren	43%	29%		28%

Een *wethouder* merkt op dat door de hoge kwaliteit van de adviezen van de Participatieraad de relevantie - en daarmee de mate van beïnvloeding- is toegenomen.

Wijze van omgang met ongevraagd advies door het college

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	30%	50%	10%	10%
wethouders	50%			50%
ambtenaren	28%	43%		28%

Wijze van omgang met ongevraagd advies door de gemeenteraad

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	70%	30%		
wethouders	50%			50%
ambtenaren	28%	28%		43%

De mate waarin ongevraagde adviezen worden overgenomen door het college

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	20%	40%	20%	20%
wethouders	50%			50%
ambtenaren	14%	28%	14%	43%

De mate waarin ongevraagde adviezen worden overgenomen door de gemeenteraad

	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving	40%	40%		20%
wethouders	50%			50%
ambtenaren	14%	28%	14%	43%

Een *ambtenaar* en een (ervaren) *lid van de commissie* merken op dat de effectiviteit van de Participatieraad niet afgemeten moet worden aan de mate waarin adviezen worden overgenomen. Ieder heeft zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Een ambtenaar zou graag zien dat de gemeenteraad zich kritischer opstelt t.o.v. de adviezen en de daarop volgende reactie van het college.

Door verschillende respondenten wordt benadrukt dat de kwaliteit van de adviezen over het algemeen zo goed (onderbouwd) is, dat zij een serieuze bijdrage leveren aan het maatschappelijke en politieke debat in Haarlem. Als een risico wordt genoemd dat raadsleden zich teveel verlaten op de adviezen van de Participatieraad; ze zouden kritischer mogen of wellicht zelfs móeten zijn.

2.6 Werkwijze

De tijd die de Participatieraad heeft voor het maken van adviezen

	uitstekend	goed	voldoende	matig	geen mening / weet niet
cie samenleving			20%	10%	70%
wethouders			50%		50%
ambtenaren	14%	14%	28%	28%	14%
leden P-raad		7%		93%	

Zoals al eerder vermeld, is er binnen de *gemeente* veel waardering voor het feit dat de Participatieraad zich in hoge mate heeft ingespannen om -dikwijls ruim binnen de officiële termijn van 6 weken- adviezen uit te brengen. Bij de adviezen over de transities (AWBZ, Jeugd), de Participatiewet, het Regionaal Kompas, Armoedebestrijding, de verordening WMO en Jeugd, heeft de Participatieraad al in het voortraject geadviseerd. Deze vroegtijdige betrokkenheid van de Participatieraad bij de beleidsontwikkeling in het sociale domein wordt door alle betrokkenen als positief ervaren en levert direct rendement op voor alle geledingen.

De leden van de *Participatieraad* benoemen daarbij dat men zodoende bijtijds kennis kan opbouwen én het oor te luister kan leggen bij de diverse achterbannen. Een *wethouder* geeft als toelichting dit een lastige vraag te vinden omdat: "politiek een dynamisch vak is dat deels bepaald wordt door de actualiteit. "Soms zou je meer tijd willen hebben, maar dat is je niet altijd gegund."

Niet verwonderlijk is dat de leden van de Participatieraad in hun interne evaluatie laag scoren als het gaat om de tijd die men had om advies uit te brengen. Uit hun toelichting blijkt dat leden goed met de (te krappe) tijd om konden gaan. De hoge tijdsdruk speelde in hoge mate direct nadat de Participatieraad was opgericht en geadviseerd moest worden op gemeentelijk beleid op basis van veelal nieuwe, complexe en soms nog onduidelijke/veranderende wetgeving. De Participatieraad lijkt zich daarbij niet te hebben laten leiden door procedurele aangelegenheden, maar heeft expliciet gekozen voor advisering op inhoud.

De samenwerking met beleidsambtenaren bij gevraagd advies

	goed	voldoende	geen mening / weet niet
cie samenleving	20%		80%
wethouders	50%		50%
ambtenaren	58%	14%	28%
leden P-raad	46%	33%	20%

Ambtenaren geven aan dat de Participatieraad zonder uitzondering actief meedenkt, ook in mondeling overleg. Ook de leden van de Participatieraad beoordelen de samenwerking met een ruime voldoende en geven als voorbeeld dat ambtenaren hun vragen adequaat beantwoorden.

Inschatting (in percentages) overname gevraagd en ongevraagd advies door de Participatieraad

Gevraagd advies	gemiddelde score	geen mening / weet niet
cie samenleving	69%	2
wethouders	70%	1
ambtenaren	80%	4
Ongevraagd advies	gemiddelde score	geen mening / weet niet
cie samenleving	70%	3
wethouders	70%	1
ambtenaren	73%	4

Vrij veel respondenten wilden of konden geen percentuele inschatting maken van de overname van door de Participatieraad verstrekte adviezen. Bij de scores van de *commissie samenleving* waren de verschillen het grootst (van 30 tot 90%). Een *wethouder* tekent aan dat veel adviezen niet 1 op 1 worden overgenomen, maar wel aanleiding vormen voor verder nadenken en/of bijsturing van de discussie en soms ook tot amendementen/moties, op basis waarvan wordt bijgestuurd. Een *ambtenaar* signaleert dat er- uitgedrukt in percentages- een aanzienlijk verschil is per afdeling, waarbij SoZaWe en JOS het hoogst scoren vwb het overnemen van adviezen.

Bij de interne evaluatie van de Participatieraad is gevraagd naar de mate waarin (alle) uitgebrachte adviezen zijn overgenomen door 'de gemeente'. Er is niet gevraagd om een percentages in te vullen.

	goed	voldoende	matig	geen mening
leden P-raad	47%	33%	13%	7%

Wanneer de scores met elkaar worden vergeleken valt op dat de verschillen tussen de 4 geledingen klein zijn en dat de meerderheid van de respondenten het aantal overgenomen adviezen op circa 70% inschat.

Toename invloed Participatieraad door (vaker) in te spreken?

	ja	neen	geen mening / weet niet
commissie samenleving	55%	22%	23%
wethouders		100%	
ambtenaren	43%	14%	43%

Bij de antwoorden op deze vraag valt op dat leden van de *commissie samenleving* die nog niet lang deel uitmaken van de commissie, voorstander zijn van (vaker) inspreken door de Participatieraad en dat de 'oude rotten' aangeven dat dit alleen zinvol is als er nieuws te melden is. Een commissielid is van mening dat de Participatieraad zelf niet moet inspreken, maar wel op uitnodiging van de commissie samenleving, haar adviezen kan toelichten in de commissie. Een ander commissielid toont zich een uitgesproken voorstander van inspreken omdat 'veel zaken duidelijker worden voor raad en college en het mogelijkheden biedt om vragen te stellen n.a.v. een advies'.

Ambtenaren die menen dat vaker inspreken de invloed van de Participatieraad zou kunnen vergroten, beargumenteren dit met 'het vergroten van de zichtbaarheid' en 'inspreken heeft altijd invloed'. Een ambtenaar geeft aan dat het zinvol is om in te spreken 'als men aanwijzingen heeft dat een onderwerp blijft liggen'. Een van de *wethouders* geeft als toelichting dat de Participatieraad een onafhankelijk adviesorgaan is voor college en raad. Door in te spreken in de commissie loopt de Participatieraad het risico om zelf onderdeel van de politieke discussie te worden, wat ten koste gaat van haar onafhankelijke positie. Een andere wethouder benadrukt dat de op schrift gestelde adviezen het belangrijkste zijn; inspreken voegt niets toe tenzij de actualiteit daartoe aanleiding geeft.

Deze vraag is niet gesteld bij de interne evaluatie van de Participatieraad.

2.7 Vergelijking Participatieraad met deelraden SoZaWe en WMO-raad

Belangrijkste verschillen: wat gaat beter

De meeste *commissieleden* geven aan geen ervaring te hebben met de 'oude raden'. Een lid vindt de interdisciplinaire aanpak beter dan voorheen. Hetzelfde gaat op voor de leden van de *Participatieraad*, waarvan 4 van de 15 leden deze vraag hebben beantwoord. Zij vinden dat de Participatieraad beter functioneert dan de 'oude raden'. Er is een beter contact met ambtenaren en meer kennis en ervaring bij de leden waardoor zaken professioneler –en minder beladen met emoties– worden opgepakt.

Op deze vraag komt wel veel respons van de *ambtenaren*. Zij noemen als belangrijkste verschillen: de Participatieraad is veel zichtbaarder dan de 'oude raden', reageert sneller, is flexibeler en minder op procedures georiënteerd, werkt professioneler en schrijft beknopte adviezen. Ook wordt breder gekeken waardoor op adviesaanvragen (met een integraal karakter), integraler wordt geadviseerd.

Een *wethouder* geeft aan dat vergelijken niet zinvol is, een andere wethouder geeft als toelichting dat de Participatieraad door haar professionele en constructieve aanpak betere resultaten behaald dan de 'oude raden'.

Belangrijkste verschillen: verbeterpunten

Als verbeterpunt wordt uit alle geledingen aangegeven dat de Participatieraad meer aandacht zou moeten geven aan het thema diversiteit/multiculturele samenleving. De leden van de Participatieraad benoemen in hun interne evaluatie ook het verhogen van de betrokkenheid van de doelgroepen als aandachtspunt.

Hoofdstuk 3: Analyse & aanbevelingen

3.1 Algehele conclusie en verbeterpunten

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek kan zonder voorbehoud geconcludeerd worden dat de Participatieraad Haarlem haar taken naar volle tevredenheid heeft uitgevoerd en de aan haar toegewezen verantwoordelijkheden op integere en professionele wijze heeft waargemaakt.

De samenwerking tussen de Participatieraad en beleidsambtenaren verloopt goed; er is wederzijds waardering voor elkaars inspanningen en bijdrages. De input van de Participatieraad gedurende het voortraject (bij 9 adviezen) was substantieel en waardevol. Op adviezen en informatieve vragen van de Participatieraad wordt door de gemeente zorgvuldig ingegaan en wanneer het college adviezen niet of gedeeltelijk afwijst, wordt dit over het algemeen redelijk tot goed beargumenteerd.

Ook de leden van de commissie samenleving en de wethouders zijn positief over het functioneren van de Participatieraad. De adviezen getuigen van veel kennis en (ervarings)deskundigheid en hebben daardoor substantieel invloed op het politieke debat en de besluitvorming.

Er zijn slechts 2 verbeterpunten door meerdere respondenten genoemd die van toepassing zijn voor alle betrokkenen nl:

1. Meer aandacht voor integraal beleid en dito adviesaanvragen.
2. Meer aandacht voor diversiteit/multiculturele samenleving.
 - *Vwb de focus op een integrale aanpak in het sociale domein zou hier met name gedurende de ambtelijke voorbereiding meer aandacht naar uit moeten gaan, maar dit ontslaat de Participatieraad, wethouders en raadsleden niet van hun verantwoordelijkheid om vanuit een integrale visie kritisch naar beleid en uitvoering te kijken. Anderzijds is het van belang dat het proces (advies & reactie van het college) binnen de gestelde termijnen wordt gerealiseerd en zijn ook adviezen die minder integraal zijn ingestoken, behulpzaam bij het vaststellen en evalueren van gemeentelijk beleid.*
 - *Vwb de focus op diversiteit: de Participatieraad heeft hier meermalen aandacht voor gevraagd, bijvoorbeeld in haar advies over extra aandacht voor allochtone jongeren in de Beleidskeuzenota Participatiewet, waarop het college reageerde dat er geen onderscheid gemaakt wordt in doelgroepen. In december 2014 heeft het college overigens aangegeven de Participatieraad om advies te gaan vragen inzake de aanpassing van de uitvoeringsregeling diversiteitsbevordering.*

Een verbeterpunt dat door een commissielid naar voren is gebracht is dat het college de adviezen van de Participatieraad sneller doorstuurt naar de commissie en deze niet ophoudt totdat het college haar reactie heeft gegeven. *Deze situatie doet zich voor wanneer het gaat om beleid dat nog niet is vastgesteld (advisering in het voortraject). De Participatieraad heeft hier geen invloed op en het is dus het aan de politici om hier desgewenst verandering in aan te brengen.*

3.2 Conclusies en aanbevelingen op onderdelen

Kwaliteit van de adviezen, mate betrokkenheid belanghebbenden en integrale aanpak.

Er is onder leden van de commissie samenleving, de ambtenaren en de wethouders veel waardering voor de inhoudelijke onderbouwing van de gevraagde en ongevraagde adviezen, voor de professionele aanpak en voor de accuratesse en flexibiliteit van de Participatieraad. Ook heeft men vertrouwen in de mate van betrokkenheid van maatschappelijke organisaties/doelgroepen bij de totstandkoming van de adviezen van de Participatieraad.

De leden van de Participatieraad zijn zelf kritischer als het gaat om de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties/doelgroepen en benoemen in hun interne evaluatie het intensiveren van contacten met de achterban als verbeterpunt.

Een risicofactor is dat de Raadsleden/leden van de commissie samenleving te zwaar gaan leunen op de adviezen van de Participatieraad; ze dragen immers zelf ook verantwoordelijkheid voor een kritische houding ten aanzien van beleidsontwikkeling en uitvoering.

Integraal werken

De Participatieraad hecht veel belang aan het geven van integrale adviezen, maar slaagt hier slechts ten dele in. *In dit verband is relevant dat veel adviesaanvragen (nog) geen integraal karakter hebben en dat de Participatieraad dientengevolge niet integraal kan adviseren. Hier ligt dus een verbeterpunt voor zowel de voorbereiding als uitvoering van beleid. Als gemeentelijke afdelingen en verantwoordelijke wethouders onderling beter focussen op het ontwikkelen van integraal beleid, kunnen de Participatieraad en de raadsleden hier beter over adviseren c.q. een oordeel vellen.*

Ontvangen en overnemen van adviezen

Het ontvangen en overnemen van zowel gevraagde als ongevraagde adviezen van de Participatieraad wordt door alle respondenten ruim voldoende tot goed beoordeeld. Gevraagd naar een inschatting van het percentage adviezen dat wordt overgenomen ligt de gemiddelde score iets boven de 70%. Dit toont aan dat de adviezen van de Participatieraad zeer serieus worden genomen door de respondenten.

Een verbeterpunt naar aanleiding van de interne evaluatie van Participatieraad is dat men beter inzicht wil verkrijgen in de resultaten van het proces door een volgsysteem voor de adviezen te ontwikkelen. *Op basis van de uitkomsten van het evaluatieonderzoek levert de advisering van de Participatieraad een significante bijdrage aan de beleidsvorming en uitvoering in het sociale domein. Een score van 70% voor wat betreft het overnemen van adviezen is zeker hoog te noemen. Niettemin is het zinvol om vanaf de start van een adviestraject dmv een beknopte registratie meer inzicht te krijgen in de uitkomsten van het proces. (Hiervoor is inmiddels een format ontwikkeld).* Daarnaast is een goed contact met de Haarlemse samenleving van belang om de uitvoering van vastgesteld beleid te toetsen aan de, soms weerbarstige, uitvoeringspraktijk.

Werkwijze

Binnen de gemeente is veel waardering voor de werkwijze van de Participatieraad. Men heeft zich professioneel en flexibel opgesteld, de voorzitter wordt gecompimenteerd om haar aanpak en er is veel waardering voor het feit dat de Participatieraad zich in hoge mate heeft ingespannen om -dikwijls ruim binnen de officiële termijn van 6 weken- adviezen uit te brengen. Ook zijn wederzijds goede ervaringen opgedaan met advisering gedurende de beleidsontwikkeelfase. Door vroeg 'in te stappen' vergroot de Participatieraad, achter de schermen, haar invloed en draagt bij aan een efficiënte(r) beleidsvoorbereiding en politieke besluitvorming. Enkele respondenten hebben zich in dit verband ook positief uitgelaten over bijeenkomsten (met maatschappelijke organisaties, vertegenwoordigers van clientenraden etc.) die door de Participatieraad zijn georganiseerd.

De meningen zijn verdeeld als het gaat om de vraag of de invloed van de Participatieraad toeneemt als vaker wordt ingesproken. Raadsleden die nog niet zo lang deel uitmaken van de commissie samenleving geven in meerderheid aan dat dit zinvol is, (informatief) 'oude rotten' benadrukken dat dit alleen zinvol is als de inspraak toegevoegde waarde heeft, bijvoorbeeld door actuele gebeurtenissen. Een commissielid is van mening dat op dat de Participatieraad enkel op uitnodiging van de commissie zélf 'acte de presence' moet geven. Een wethouder waarschuwt de Participatieraad voor het gevaar om –door in te spreken- zelf te veel onderdeel te worden van de politieke discussie.

Op basis van deze antwoorden wordt geadviseerd om alleen gebruik te maken van de mogelijkheid om in te spreken als dit van toegevoegde waarde is op het schriftelijk verstrekte advies. De Participatieraad kan wellicht beter op een andere manier, bijvoorbeeld door het organiseren van eigen bijeenkomsten, voorzien in de behoefte van de commissieleden aan (meer) informatie en verdieping en kan zodoende tevens haar zichtbaarheid vergroten.

Vergelijking met oude adviesraden SoZaWe en WMO-raad

Op de vraag om de Participatieraad te vergelijken met de ontbonden adviesraden is vooral gereageerd door de ambtenaren die unaniem aangeven dat de Participatieraad beter functioneert dan de 2 genoemde raden.